

ลักษณะรายวิชา

1. รหัสและชื่อวิชา	20114302 การออกแบบสถาปัตยกรรม 2
(Architectural Design ๒)
2. สภาพรายวิชา	กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
3. ระดับรายวิชา	ภาคการศึกษาที่ 2 ชั้นปีที่ 1/1 สด. และ 1/3 สด.
4. รายวิชาพื้นฐาน	20114301 การออกแบบสถาปัตยกรรม ๑
5. เวลาศึกษา	ทฤษฎี 1 ชั่วโมง ปฏิบัติ 6 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 112 ชั่วโมง และนักศึกษา
จะต้องใช้เวลาศึกษาค้นคว้านอกเวลา 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอด 16 สัปดาห์
(ไม่รวมการสอบกลางภาค-ปลายภาค)
6. จำนวนหน่วยกิต	4 หน่วยกิต
7. จุดมุ่งหมายรายวิชา	1. เข้าใจหลักการออกแบบอาคารสาธารณะประเภทอาคารพักอาศัย
2. ออกแบบอาคารสาธารณะประเภทอาคารพักอาศัยที่มีพื้นที่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ตารางเมตร
3. ออกแบบระยะสั้น ตกแต่งแบบ และนำเสนอผลงานทางสถาปัตยกรรม
4. มีเจตคติและกิจนิสัยที่ดีทำงานด้วยความรอบคอบ ประณีต
8. คำอธิบายรายวิชา	ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับหลักการออกแบบอาคารสาธารณะประเภทอาคารพักอาศัย
ที่มีพื้นที่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ตารางเมตร โดยคำนึงถึงอัตลักษณ์ของอาคาร ประโยชน์ใช้
สอย กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ออกแบบระยะสั้น ตกแต่งแบบ และนำเสนอผลงาน

หมายเหตุ

1. การเขียนจุดมุ่งหมายรายวิชา ต้อง
 - 1.1 เป็นจุดประสงค์ทั่วไป
 - 1.2 ต้องครอบคลุมทั้งรายวิชาโดยดูจากคำอธิบายรายวิชาเป็นหลัก
 - 1.3 เรียงตามลำดับการเรียนรู้ ต่ำไปสูง (ขึ้นอยู่กับต้องการให้ผู้เรียนบรรลุถึงระดับใด)
 - 1.4 จำนวนข้อควรไม่ควรเกิน 10 ข้อ
2. การแบ่งบท-หัวข้อ ในทางปฏิบัติทำได้โดยนำเนื้อหาในคำอธิบายรายวิชามาจัดกลุ่มให้เป็นบท โดยเรียงลำดับเนื้อหาให้มีความต่อเนื่องของเนื้อหาและแต่ละบทเรียนจะต้องมี หัวข้อย่อยบทละไม่ต่ำกว่า 2 หัวข้อ

การแบ่งบทเรียน/หัวข้อ

บทเรียนที่	รายการ	เวลา(ชั่วโมง)	
		ท	ป
1	1. แจกโปรแกรม ทำความเข้าใจความเข้าใจกับเนื้อหา และบทเรียน	1	6
2	2. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการ SKD ชั้นที่ 1	1	6
3	3. ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ องค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการ SKD ชั้นที่ 2	1	6
4	4. ฟังบรรยายพิเศษ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคาร พักอาศัย SKD ชั้นที่ 3	1	6
5	5. ศึกษา CASE STUDY ☐ ศึกษาองค์ประกอบของตัวอาคาร ☐ ศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ (Function Diagram) ☐ ศึกษา รูปทรงความเหมาะสมของอาคาร และประโยชน์ใช้สอย ☐ ศึกษาวิเคราะห์โปรแกรม(ผู้ใช้ กิจกรรม เวลา) ☐ ศึกษาขนาดพื้นที่ใช้สอยโครงการ (Space Requirement) SKD ชั้นที่ 4	1	6
6	6. ศึกษาการวิเคราะห์พื้นที่โครงการ (Site Analysis) SKD ชั้นที่ 5	1	6
7	7. <u>แบบร่างครั้งที่ 1</u> ☐ ศึกษาวิเคราะห์โปรแกรม(ผู้ใช้ กิจกรรม เวลา) ☐ ศึกษาขนาดพื้นที่ใช้สอยโครงการ (Space Requirement) ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ (Function Diagram) Concept / Image Sketch / Zoning / Schematic Design	1	6

8	<p>8. แบบร่างครั้งที่ 2</p> <p>☐ แก้ไขข้อมูลจากแบบร่างครั้งที่ 1</p> <p>☐ Concept / Image Sketch</p> <p>☐ Zoning / Schematic Design</p> <p>Design (PLAN ทุกชั้น / MASS STUDY / LAY-OUT)</p>	1	6
9	<p>9. ตรวจแบบร่างรวม Pin up</p> <p>☐ Concept / Image Sketch</p> <p>Design (PLAN ทุกชั้น / MASS STUDY / LAY-OUT SECTION / PERSPECTIVE / DETAIL)</p>	1	6
10	<p>10. ตรวจแบบร่างครั้งที่ 3</p> <p>☐ แก้ไขข้อมูลจากแบบร่างครั้งก่อน</p> <p>☐ Design Development (PLAN ทุกชั้น / MASS STUDY / LAY-OUT / SECTION / PERSPECTIVE / DETAIL)</p> <p>ตรวจเช็คความสมบูรณ์ของแบบ</p>	1	6
11	<p>11. ตรวจแบบร่างครั้งที่ 4</p> <p>☐ แก้ไขข้อมูลจากแบบร่างครั้งก่อน</p> <p>☐ Design Development (PLAN ทุกชั้น / MASS STUDY / LAY-OUT / SECTION / PERSPECTIVE / DETAIL)</p> <p>☐ ตรวจเช็คความสมบูรณ์ของแบบ</p>	1	6
12	<p>12. แก้ไขข้อมูลจากแบบร่างครั้งก่อน</p> <p>☐ Design Development (PLAN ทุกชั้น / MASS STUDY / LAY-OUT / SECTION / PERSPECTIVE / DETAIL)</p> <p>ตรวจเช็คความสมบูรณ์ของแบบ</p>	1	6
13	<p>13. แก้ไขข้อมูลจากแบบร่างครั้งก่อน</p> <p>☐ Design Development (PLAN ทุกชั้น / MASS STUDY / LAY-OUT / SECTION / PERSPECTIVE / DETAIL)</p> <p>ตรวจเช็คความสมบูรณ์ของแบบ</p>	1	6

14	14. นิสิตทำแบบ Final Project Design 1 เก็บตก นัดตรวจแบบ	1	6
15	15. ส่ง Final Project Design 2 ที่ Studio Jury Project Design 1 /สรุปประมวลผล	1	6

จุดประสงค์การสอน

บทเรียนที่	รายการ	เวลา(ชั่วโมง)	
		ท	ป
1	1. รู้ โปรแกรมที่จะนำมาใช้เป็นหัวข้อในการทำโครงการออกแบบ สามารถเข้าใจ เนื้อหา และบทเรียน	1	6
2	2. รู้ รายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการ สามารถนำความรู้นั้นไปปฏิบัติ ผลงานการออกแบบ SKD ได้.	1	6
3	3. รู้ ความเป็นไปได้ของโครงการ องค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องกับ โครงการ สามารถนำความรู้นั้นไปปฏิบัติ ผลงานการออกแบบ SKD ได้.	1	6
4	4. รู้ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารพักอาศัย สามารถนำความรู้นั้นไปปฏิบัติ ผลงานการออกแบบ SKD ได้.	1	6
5	5. รู้ การศึกษา CASE STUDY สามารถนำความรู้นั้นไปปฏิบัติ ผลงานการออกแบบ SKD ได้.	1	6
6	6. รู้ การวิเคราะห์พื้นที่โครงการ (Site Analysis) สามารถนำความรู้นั้นไปปฏิบัติ ผลงานการออกแบบ SKD ได้.	1	6
7	7. ฝึกปฏิบัติการออกแบบ การนำเสนอแบบร่างครั้งที่ 1 สามารถออกแบบโดยการนำข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์มาใช้ได้	1	6
8	8. ฝึกปฏิบัติการออกแบบ การนำเสนอแบบร่างครั้งที่ 2 สามารถออกแบบโดยการนำข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์มาใช้ได้	1	6
9	9. ฝึกปฏิบัติการออกแบบ การนำเสนอตรวจแบบร่างรวม Pin up สามารถออกแบบโดยการนำข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์มาใช้ได้	1	6

10	10. ฝึกปฏิบัติการออกแบบ การนำเสนอแบบร่างครั้งที่ 3 สามารถออกแบบโดยการนำข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์มาใช้ได้	1	6
11	11. ฝึกปฏิบัติการออกแบบ การนำเสนอแบบร่างครั้งที่ 4 สามารถออกแบบโดยการนำข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์มาใช้ได้	1	6
12	12. ฝึกปฏิบัติการออกแบบ : แก้ไขข้อมูลจากแบบร่างครั้งก่อน สามารถนำเสนอ การออกแบบ ได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์	1	6
13	13. ฝึกปฏิบัติการออกแบบ : แก้ไขข้อมูลจากแบบร่างครั้งก่อน สามารถนำเสนอ การออกแบบ ได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์	1	6
14	14. นิสิตทำแบบ Final Project Design 1 สามารถนำเสนอ การออกแบบ ได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์	1	6
15	15. ส่ง Final Project Design 2 ที่ Studio Jury Project Design 1 /สรุปประมวลผล	1	6

หมายเหตุ การเขียนจุดประสงค์การสอน

- นำข้อบทเรียนมาเขียนเป็นจุดประสงค์ทั่วไป โดยใช้กริยานำ รู้ เข้าใจ นำ.....ไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน เป็นต้น ให้ครอบคลุมหัวข้อทั้งหมดในบทเรียนนี้ หรือไม่ถ้าเขียนยากก็ให้ทำเป็นข้อบทก็ได้
- นำหัวข้อในแต่ละบทมาเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และต้องสอดคล้องวัตถุประสงค์ทั่วไปของบท ในข้อ 1 ดูจากตารางกริยาใช้นำ

ตารางคำกริยาที่ใช้ในการเขียนจุดประสงค์การสอน

1) วิชาที่เป็นทฤษฎี (ด้านพุทธิพิสัย)

จุดประสงค์ทั่วไป	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
1. รู้หลักการ การออกแบบอาคารพักอาศัย หรืออาคาร กึ่งสาธารณะ ที่มีพื้นที่ไม่เกิน 1000 ตร.ม.	สามารถอธิบายหลักการ สำหรับการออกแบบอาคารพักอาศัย หรือ กึ่งสาธารณะได้
2. เข้าใจ ข้อกำหนด กฎหมาย การออกแบบอาคารพักอาศัย หรืออาคารกึ่งสาธารณะ ที่มีพื้นที่ไม่เกิน 1000 ตร.ม.	จำแนก การออกแบบอาคารพักอาศัย และอาคารกึ่งสาธารณะได้
3. นำความรู้เกี่ยวกับ การออกแบบ ข้อมูล ข้อกำหนด กฎหมายต่าง ๆ มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการออกแบบ	สามารถเลือกใช้ สิ่งที่เหมาะสมและสอดคล้องกับอาคาร เพื่อการออกแบบ ได้อย่างลงตัว
4. วิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อนำมาใช้เป็นมูลฐานการออกแบบ	สามารถลำดับขั้นตอนการจัดการ การวางแผนการนำเสนองาน เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของชิ้นงานได้
5. สังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้มาเพื่อ ให้เกิดแนวคิดที่สร้างสรรค์และให้เกิดประโยชน์การใช้สอยได้ดี สำหรับงานออกแบบ	นำหลักการออกแบบ มาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบได้
6. ประเมินค่า สามารถติดตามวัดผลความรู้ ความเข้าใจ หลักการ การออกแบบอาคารพักอาศัย หรืออาคารกึ่งสาธารณะ ที่มีพื้นที่ไม่เกิน 1000 ตร.ม.	พิจารณา โดยการนำเสนองานโปรเจกการออกแบบที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของชิ้นงาน และเกณฑ์การออกแบบที่ดี การนำเสนอที่หน้าสนใจได้

2) วิชาที่มีปฏิบัติ (ด้านทักษะพิสัย)

จุดประสงค์ทั่วไป	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
ปฏิบัติโดยการนำเอาหลักการ ของการออกแบบอาคารพักอาศัย หรืออาคารกึ่งสาธารณะ ที่มีพื้นที่ไม่เกิน 1000 ตร.ม.	สามารถออกแบบอาคารพักอาศัย หรืออาคารกึ่งสาธารณะ ที่มีพื้นที่ไม่เกิน 1000 ตร.ม. ได้

3) ทุกรายวิชาต้องมีด้านจิตใจ (ด้านจิตพิสัย)

จุดประสงค์ทั่วไป	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
รับรู้การทำงานร่วมกันเป็นทีม และยอมรับฟังความคิดเห็นได้	มีความสมัคครสมาน สามัคคี
มีส่วนร่วมในการเรียนรู้	มีส่วนร่วมในการระดมความคิด
เห็นคุณค่าในการเข้าใจความสำคัญของการศึกษา ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารพักอาศัย	แสดงความคิดเห็น เพื่อการสร้างสรรค์ได้

หรืออาคารกึ่งสาธารณะ ที่มีพื้นที่ไม่เกิน 1000 ตร.ม.	
การจัดระบบขั้นตอนในการทำงาน ความรอบคอบ และตรงตามเวลากำหนด	มีกิจนิสัยในการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เป็นระเบียบ รอบคอบและตรงตามกำหนด

การประเมินผลรายวิชา

รายวิชานี้แบ่งเป็น 15 หน่วย แยกได้ 15 บทเรียน การวัดและประเมินผลรายวิชาจะดำเนินการ ดังนี้

1. วิธีการ

ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผลแยกเป็น 4 ส่วนโดยแบ่งแยกคะแนนแต่ละส่วนจากคะแนนเต็ม ทั้งรายวิชา 100 คะแนนดังนี้

 - 1.1 ผลงานที่มอบหมาย 20 คะแนน หรือร้อยละ 20
 - 1.2 ทดสอบกลางภาค 20 คะแนน หรือร้อยละ 20
 - 1.3 ทดสอบปลายภาค 40 คะแนน หรือร้อยละ 40
 - 1.4 จิตพิสัย 20 คะแนน หรือร้อยละ 20
2. เกณฑ์ผ่านรายวิชา

ผู้ที่จะผ่านรายวิชานี้จะต้อง

 - 2.1 คะแนนสอบรวมต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50
 - 2.2 มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
 - 2.3 ต้องผ่านการสอบกลางภาค และปลายภาค
3. เกณฑ์ค่าระดับคะแนน
 - 3.1 พิจารณาเกณฑ์ผ่านรายวิชาตามข้อ 2 ผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ข้อ 2 จะได้รับค่าระดับคะแนน F
 - 3.2 ผู้ที่ผ่านเกณฑ์ข้อ 2 จะได้รับค่าระดับคะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป	ได้ระดับคะแนน A
คะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 75	ได้ระดับคะแนน B+
คะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 70	ได้ระดับคะแนน B
คะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 65	ได้ระดับคะแนน C+
คะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 60	ได้ระดับคะแนน C
คะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 55	ได้ระดับคะแนน D+
คะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 50	ได้ระดับคะแนน D

คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ได้ระดับคะแนน F

ตารางกำหนดน้ำหนักคะแนน

เลขที่บทเรียน	คะแนนรายบทเรียนและน้ำหนักคะแนน ชื่อบทเรียน	คะแนนรายหน่วย	น้ำหนักคะแนน				
			พุทธิพิสัย				ทักษะพิสัย
			ความรู้-ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	สูงกว่า	
1	แจกโปรแกรม ทำความรู้จักความเข้าใจกับเนื้อหา และบทเรียน	0					
2	ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการ	4					
3	ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ องค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	4					
4	ฟังบรรยายพิเศษ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารพักอาศัย	4					
5	ศึกษา CASE STUDY	4					
6	ศึกษาการวิเคราะห์พื้นที่โครงการ (Site Analysis)	4					
7	แบบร่างครั้งที่ 1	0					
8	แบบร่างครั้งที่ 2	0					
9	ตรวจแบบร่างรวม Pin up	20					
10	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 3	0					
11	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 4	0					
12	แก้ไขข้อมูลจากแบบร่างครั้งก่อน	0					
13	แก้ไขข้อมูลจากแบบร่างครั้งก่อน	0					
14	นิสิตทำแบบ Final Project Design 1	0					
15	ส่ง Final Project Design 2 ที่ Studio	40					
ก	คะแนนภาควิชาการ (พุทธิพิสัยและทักษะพิสัย)	20					
ข	คะแนนภาคผลงาน (รายงาน, ชิ้นงาน เป็นการบูรณาการทุกหน่วย)	60					
ค	คะแนนจิตพิสัย	20					
	รวมทั้งสิ้น	100					

หมายเหตุ

1. การกำหนดคะแนนในรายบท ให้ใช้เวลาที่ใช้ในการสอนมาเป็นตัวแบ่งโดยเทียบเป็น สัดส่วนในการกำหนดก็ได้
2. การกำหนดคะแนนย่อย ๆ ในแต่ละระดับของพุทธพิสัย(ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และสูงกว่า) ให้ใช้วิธีรวมจำนวนข้อของจุดประสงค์การสอนในแต่ละระดับเข้าด้วยกัน แล้วเทียบเป็นสัดส่วนในการกำหนดคะแนนก็ได้ เช่นหน่วยที่หนึ่ง 10 คะแนน เมื่อนับจุดประสงค์ มีระดับความรู้ความจำ 3 ข้อ ความเข้าใจ 9 ข้อ การนำไปใช้ 18 ข้อ เมื่อเทียบสัดส่วนจะได้ความรู้ความจำ 1 คะแนน ความเข้าใจ 3 คะแนน และการนำไปใช้ 6 คะแนน(ถ้าเป็นทศนิยมให้ปัดเป็นจำนวนเต็ม)

กำหนดการสอน

สัปดาห์ที่	วัน / เดือน	คาบที่	รายการสอน	หมายเหตุ
1	5/พ.ย.	3-9	แจกรูปแกรม ทำความรู้ความเข้าใจกับเนื้อหา และบทเรียน	
2	12/พ.ย.	3-9	ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการ	
3	19/พ.ย.	3-9	ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ องค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	
4	26/พ.ย.	3-9	ฟังบรรยายพิเศษ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารพักอาศัย	
5	3/ธ.ค.	3-9	ศึกษา CASE STUDY	
6	10/ธ.ค.	3-9	ศึกษาการวิเคราะห์พื้นที่โครงการ (Site Analysis)	วันหยุด
7	17/ธ.ค.	3-9	แบบร่างครั้งที่ 1	
8	24/ธ.ค.	3-9	แบบร่างครั้งที่ 2	
9	31/ธ.ค.	3-9	ตรวจแบบร่างรวม Pin up	วันหยุด
10	7/ม.ค.	3-9	สอบกลางภาค	
11	14/ม.ค.	3-9	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 3	
12	21/ม.ค.	3-9	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 4	
13	28/ม.ค.	3-9	แก้ไขข้อมูลจากแบบร่างครั้งก่อน	
14	4/ก.พ.	3-9	แก้ไขข้อมูลจากแบบร่างครั้งก่อน	
15	11/ก.พ.	3-9	นิสิตทำแบบ Final Project Design 1	
16	18/ก.พ.	3-9	นิสิตทำแบบ Final Project Design 1	
17	25/ก.พ.	3-9	ส่ง Final Project Design 2 ที่ Studio	
18	4/มี.ค.	3-9	สอบปลายภาค	

บรรณานุกรม

- นวนน้อย บุญวงษ์, นัททนี เนียมทรัพย์. (2545). การออกแบบภายในอาคารเพื่อคนพิการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เลอสม สถาปิตานนท์, ศาสตราจารย์. มิติสถาปัตยกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น. พ.ศ.2556
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. การจัดทำรายละเอียดโครงการเพื่อการออกแบบงานสถาปัตยกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พ.ศ.2549
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม มูลฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบและวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พ.ศ.2549

(ได้แก่หนังสือ ตำรา หรือเอกสารอื่นๆที่ใช้ประกอบในการเขียนเอกสารประกอบการสอนหรือเอกสารคำสอน จะวางไว้ที่จุดนี้หรือที่ท้ายเล่มก็ได้ การเขียนก็ให้เป็นไปตามหลักสากล เช่น ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)/ ชื่อเรื่อง/ ครั้งที่พิมพ์./จังหวัดที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์ เป็นต้น)